

Raadsgriffie

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de gemeenteraad en
het college van B&W
(i.v.m. het opstellen van pre-advies)

Datum 20 mei 2009
Contactpersoon M. Blaauboer
Doorkiesnummer 023-5113035
E-mail mblaauboer@haarlem.nl
Kopie aan dhr. R. Elsenaar, afd. OGV Wijkzaken
Onderwerp Initiatiefvoorstel 'PvdA Groen Spelen'

Geachte leden,

Namens de voorzitter van de gemeenteraad ontvangt u hierbij het initiatiefvoorstel 'Groen Spelen', dat gisteren door de raadsleden mevrouw A. Kropman, J. Langenacker en M. Lodeweegs (PvdA) is ingediend.

Het college wordt vriendelijk verzocht om binnen 4 weken een pre-advies op dit initiatiefvoorstel op te stellen en aan de Raad te zenden.

Het initiatiefvoorstel zal voor een eerste bespreking geagendeerd worden in de vergadering van de commissie Beheer van 4 juni a.s..

Met vriendelijke groet,

Ben Nijman,
griffier

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van Haarlem

Haarlem, mei 2009

Geachte voorzitter,

Conform artikel 36 van het Reglement van Orde doen wij u hierbij een initiatiefvoorstel toekomen over 'Groen Spelen'; een natuurlijke, uitdagende en groene vorm van speelplekken. Wij stellen u voor dit voorstel te behandelen in de commissie Beheer, waarna het ter besluitvorming in de Raad kan worden geagendeerd.

In Haarlem kennen wij voornamelijk de met speeltoestellen ingerichte speelplekken en grasveldjes, waar een balletje getrapt kan worden. Daarnaast wordt inmiddels algemeen erkend dat Haarlem weinig groen in de buurt kent. De PvdA fractie stelt 'Groen Spelen' voor: Groen Spelen voorziet in een andere vorm van spelen én geeft een mogelijkheid om groen een plek te geven in de buurt. Door middel van natuurlijke materialen (zand, hout, bomen enzovoort) kan er een uitdagende, fantasie stimulerende speelvorm gecreëerd worden met een groen uiterlijk. Locaties kunnen als zodanig structureel worden ingericht, maar kan ook op tijdelijke plekken plaats vinden, bijvoorbeeld tussen sloop en nieuwbouw in.

Wij zien dit voorstel in samenhang met de evaluatie van het oude Speelruimteplan en het de Raad toegezegde nieuwe Speelruimteplan. Onlangs is gebleken dat dit nieuwe Speelruimteplan nog even op zich laat wachten. Als dat inderdaad het geval is, dan kan dit voorstel ook los van het Speelruimteplan vorm krijgen.

Graag willen wij dit voorstel met de rest van de gemeenteraad en met het College van B&W bespreken.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van de PvdA,

Joyce Langenacker
Marijke Lodeweegs
Annemiek Kropman

INITIATIEFVOORSTEL

‘GROEN SPELEN’

PvdA

PvdA Haarlem
Grote Markt 11
Postbus 511
2003 PB Haarlem
www.haarlem.pvda.nl

INLEIDING

Voor u ligt het initiatief voorstel van de PvdA fractie Haarlem over 'Groen Spelen'. In Haarlem is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in speelplaatsen, buitenspeeltoestellen en sportgerelateerde buitenspeelvoorzieningen (skateramp, voetbalkooi). Prachtig, maar er kan meer. We zien in Haarlem een schaarste als het gaat over groen in de buurt. De PvdA ziet hier een kans en zou spelen graag meer combineren met groen. Zo kunnen we optimaal spelen en benutten we bestaand groen beter of creëren we zelfs nieuw groen.

In dit voorstel gaan we in op nut en noodzaak van buiten spelen en anders buiten spelen, schetsen we de huidige situatie van het buiten spelen en wat daarin beter en anders kan naar ons idee. Vervolgens gaan we in op randvoorwaarden, die hierbij een rol spelen als veiligheid, kosten enz, maar ook overleg met wijkraden en omwonenden bij het mogelijk realiseren van een plek voor Groen Spelen. Daarnaast geven we een aantal locaties aan, waar volgens ons Groen Spelen gerealiseerd zou kunnen worden, structureel of tijdelijk.

We hopen hiermee een zinvolle aanvulling aan het Speelruimteplan toe te voegen en daarmee Haarlem een groenere en 'speelsere' stad te laten zijn.

Namens de PvdA fractie Haarlem,

Joyce Langenacker
Marijke Lodeweegs
Annemiek Kropman

SPELEN, HET HOE EN WAAROM

WAAROM: Buiten spelen is belangrijk voor kinderen, daar is iedereen het over eens. Buiten spelen betekent lichaamsbeweging met een gunstig effect op overgewicht, mogelijkheden om de motorische ontwikkeling te stimuleren, het bevordert de creativiteit en sociale ontwikkeling en is bovenal leuk! Ook ouders geven aan buiten spelen voor hun kinderen belangrijk te vinden. Onderzoeksresultaten van TNS/NIPi (feb 2008) geven aan dat ouders buiten spelen van belang vinden met het oog op gezondheid (67%), sociale en algemene ontwikkeling (62%) en de lichamelijke ontwikkeling en beweging (59%). Bijna één derde van alle ouders vinden dat hun kinderen te weinig buiten spelen.

Kinderen, die veel buiten spelen, eten en slapen goed, ontwikkelen zich beter in allerlei opzichten, worden minder snel dik, ontwikkelen minder snel vormen van astma en worden minder snel hyperactief.

Uit onderzoek van de Katholieke Universiteit Leuven blijkt dat het buiten spelen in de stad is afgenomen tov 25 jaar geleden met de helft: kinderen spelen dus minder vaak en minder lang buiten. Opvallend was dat daar waar een goed basisontwerp op een speelplaats was (heuvels, buizen, zand, gebruiksgroen) er meer kinderen werden aangetroffen en er vaker gespeeld werd. In allerlei opzichten dus goed om te stimuleren dat kinderen buiten spelen.

HOE: Wat doen we in Haarlem aan spelen in de openbare buitenruimte? Midden jaren '90 zien we dat we bewuster met spelen omgaan: beleid, ontwerp, uitvoering, onderhoud en beheer van buitenspeelruimten worden meer gestructureerd aan gepakt. We inventariseren buitenspeelplaatsen ('97) en bedden het hele beleid (tot aan uitvoering) beter in door dit alles onder te brengen bij de sector Stadsbeheer. In 1999 wordt het eerste Speelruimteplan geschreven met daarin duidelijke uitgangspunten; visie op spelen en op hoe de stad daarin moet voorzien. Er wordt een onderscheid gemaakt in leeftijdsgroepen, er wordt gekeken naar de verdeling van speelplaatsen door wijk en buurt heen, er is aandacht voor veiligheid (ook onder invloed van 'Besluit veiligheid van attractie- en speeltoestellen') en een veilige bereikbaarheid. Participatie van buurt en kind krijgt vorm. Dit resulteert in een stad met speelplaatsen, gedifferentieerd naar leeftijd, verspreid over de stad en met oog voor veiligheid.

WAT: We spelen in de stad tegenwoordig vooral op twee manieren buiten. De eerste is gekoppeld aan veldjes, parken, waar een balletje getrapt kan worden of iets van speelse veldsporten gedaan kunnen worden. De tweede manier zouden we bijna 'voorgestructureerd' kunnen noemen; spelen op een aangelegd speelterreintje, met speeltoestellen, waarmee je een paar dingen kunt doen; óf glijden of klimmen of wippen bijvoorbeeld. Maar wie kent niet het beeld dat kinderen dan juist tégen de glijbaan op willen lopen of, ondanks de aanwezigheid van mooie speeltoestellen, tóch een boom in willen klimmen of 'in de bosjes' struinen. Het heeft te maken met de kans op ontdekken en fantasiespel. Een goed voorbeeld is het 'Spinnenbos' in Spaarnwoude; daar krioelt het, weer of geen weer, van de kinderen. Mn oudere kinderen (vanaf 8 jaar ongeveer) hebben behoefte aan 'anders' spelen blijkt uit onderzoek.

PvDA EN SPELEN

De PvdA zegt in haar verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 in de paragraaf 'Veilig en leuk; spelen in je eigen buurt' onder andere dat zij passende speelplekken wil voor ieder kind in de buurt, ook het gehandicapte kind, we initiatieven van buurtbewoners willen aanmoedigen, kinderen willen betrekken bij het inrichten van speelplekken. Daarnaast vinden we verkeersveiligheid rondom speelvoorzieningen belangrijk en willen we graag veilige en schone speelplekken.

GROEN IN DE STAD

De laatste jaren is Haarlem, mede dankzij het Burgerinitiatief, zich meer bewust van het belang van groen in de stad. Een veelgehoorde klacht in Haarlem is dat zij een behoorlijk versteende stad is.

Veel groen er om heen, maar weinig binnen de stadsgrenzen. Deels is dat een gegeven, Haarlem is een populaire stad en er moet gewoond worden. Maar we vinden groen wél belangrijk, groen in je directe omgeving wordt als prettig en welzijnsverhogend ervaren. Daarnaast is er steeds meer behoefte aan 'groen om te doen', het 'gebruiksgroen'. Ook dat gebruiksgroen moet om de hoek kunnen liggen. Dit nodigt uit om op een creatieve manier te kijken naar groen in de stad. Waar is wel ruimte en hoe gebruiken we die dan? Is groen alleen bomen en struikjes of kan het ook anders?

PVDA EN GROEN

In het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 geeft de PvdA Haarlem aan parken op te willen knappen voor 'natuur om de hoek', groen in de stad toegankelijk te willen maken en groen en 'blauw' in versteende buurten te willen toevoegen dmv alternatieven met bovenal oog voor de kwaliteit (wat doet groen voor ons?).

GROEN SPELEN

Bovenstaande bracht ons al snel op 'Groen Spelen'. Een vorm van groen, waar 'anders' spelen vorm kan krijgen; klimbomen, touwladders, liggende boomstammen, hutten bouwen met oud hout, gewoon lekker 'struinen', spelen op een berg zand, de mogelijkheden zijn ruim! Kinderen krijgen hier volop de ruimte om creatief te spelen, natuur te beleven dichtbij huis, elke dag, fantasie krijgt een kans. Groen spelen is voor elke leeftijd en kan ook voor gehandicapte kinderen aantrekkelijk zijn; juist omdat er niets is dat op een bepaalde manier moet. Dat biedt mogelijkheden aan kinderen met een beperking.

De combinatie levert het voordeel; én groen én spelen, maar dan op een andere manier dan tot op heden gebruikelijk in Haarlem. Hier en daar in het land zijn er initiatieven op dat vlak, maar ook dichterbij huis wordt aan al deze vorm van spelen gedacht en gedaan. 'Ridderspoor' is een initiatief dat in deze richting denkt, het al genoemde Spinnenbos in Spaarnwoude is een vorm van groen spelen.

Natuurlijk laten we huidige, soms net opgeknapte speelplekken, in tact. Maar daar waar een keus mogelijk is grijpt de PvdA graag de gelegenheid aan. Waar doen die mogelijkheden zich voor? In ieder geval pleiten we voor een deel van onze parken in te richten met Groen Spelen. De komende jaren zal er aan de parken gewerkt worden, in het kader van achterstallig onderhoud worden bijvoorbeeld Schoterbos en Reinaldapark aangepakt. Parken bieden een uitgelezen kans om Groen Spelen te creëren; we behouden groen, maar maken het gebruiksvriendelijk. We halen dus niets af van de beleving van groen, maar geven het een meerwaarde.

We weten dat het aanpakken van de parken nog even op zich laat wachten én misschien kan er meer. Daarom loont het de moeite om ook op andere plaatsen in Haarlem te kijken wat er kan. Zoals al benoemd is er weinig ruimte in Haarlem. Hier en daar hebben we kleine stukjes 'snippergroen'. In overleg met omwonenden kunnen deze plekken wellicht ingericht worden met Groen Spelen. Verder is er wel plaats is daar waar ontwikkeld gaat worden. Braakliggende terreintjes, die wachten op bouw. Soms liggen ze jaren braak. Voorbeelden zijn het al gesaneerde deel van het Deli terrein of het veldje aan de Albert Verweijlaan in Haarlem Noord. Langzaam maar zeker worden deze veldjes al een soort van groen, wij kunnen er voor kiezen de terreintjes daadwerkelijk te 'vergroenen' en er spelen aan toe te voegen: Groen Spelen! In overleg met ontwikkelaar en gemeente kan een tijdelijke situatie gecreëerd worden, waardoor zo'n veldje gebruikt wordt. Tijdelijke functies hebben nadelen, maar geven in dit opzicht de mogelijkheid om ervaring op te doen met Groen Spelen. Het is nieuw, dus ontdekken we gaandeweg wat er beter kan. Verder kunnen we gebruikt materiaal deels telkens opnieuw inzetten; hutten, houten constructies, oude boomstammen bijvoorbeeld.

VOORWAARDEN

Omdat er weinig ervaring met Groen Spelen is in Haarlem moeten we wel zorgvuldig kijken naar de voorwaarden. De belangrijkste is veilig en schoon; zó moeten kinderen kunnen spelen en hoe geef je dat vorm bij Groen Spelen? Het is prettig als terreintjes omheind zijn, dat verhoogt de veiligheid

(kinderen rennen niet zo maar de straat op), houdt honden buiten en geeft, als dat nodig is, een mogelijkheid om 's avond af te sluiten (vergelijk met de Wijngaardtuin in het Centrum), als er sprake zou zijn van overlast. Het onderhoud van deze speelplekken zal summier zijn en gelijk staan aan het onderhoud van klein groen in de stad; in principe kan groen hier zijn gang gaan. Schoonmaken zal weinig nodig zijn, groen behoeft voornamelijk prullenbakken, verder niets. Daar waar de buurt en kinderen écht betrokken worden bij het creëren en gebruiken van een 'Groene speelplek', zal er minder rommel gemaakt worden.

De PvdA fractie hecht waarde aan overleg met betrokkenen; hier ligt een uitgelezen kans om buurtbewoners te betrekken bij het mogelijk creëren van een Groene speelplek; kinderen, omwonenden, wijkraad en andere evt partners zouden moeten kunnen aangeven hoe en wat zij willen mbt Groen Spelen. Of voorzieningen tijdelijk of structureel zijn, maakt dan niet uit. Daar waar tijdelijk Groen Spelen gecreëerd wordt moeten afspraken gemaakt worden over hoelang tijdelijk is, zodat duidelijk is waar betrokkenen aan toe zijn. Dat kan in termijnen (3 jaar bijv) of gekoppeld aan bepaalde gebeurtenissen (een half voor de aanvang van de bouw bijv). De verkeerssituatie rondom een mogelijke Groene speelplek is belangrijk; kunnen kinderen er veilig heen of moeten we maatregelen nemen om dat te realiseren? Wat voor maatregelen zijn dat dan en staan ze in verhouding met de te realiseren speelplek?

Last but not least; wat kost het? Omdat een Groene speelplek altijd uniek is, afhankelijk van omstandigheden en mogelijkheden ter plekke, zullen de kosten variëren. Hoe groot is het terreintje en wat willen we daar dan allemaal, gaat het om een tijdelijke of structurele speelplek, hoe zijn de omstandigheden (investeren in verkeersveiligheid/ materiaal enz)? Dat betekent dat we vooraf geen vast budget kunnen toekennen, dat de omstandigheden in relatie tot de kosten een bepalende rol hebben en dat we 'op maat' moeten beslissen.

Natuurlijk is er ook mogelijkheid om bepaalde fondsen te verzoeken een bijdrage te leveren.

ONTWERP BESLUIT

De raad van de gemeente Haarlem,

Gelezen het initiatief voorstel 'Groen Spelen' van de PvdA, besluit

1. Dat er binnen de gemeente Haarlem mogelijkheden zouden moeten zijn voor 'Groen Spelen'.
2. Draagt het College van B&W op om:
 - a. Het initiatief 'Groen Spelen' verder uit te werken in het Speelruimteplan dat in de loop van 2009 aangeboden zal worden aan de raad.
 - b. In die uitwerking in elk geval kijkt naar geschikte locaties, tijdelijk of structureel, participatie van buurt (kinderen en volwassenen, wijkraad en betrokkenen), verkeersveiligheid en sociale veiligheid en het schoon houden van betreffende speelplek.
 - c. Op grond daarvan in de vorm van een uitwerkingsvoorstel voor een bepaalde plek in Haarlem een voorstel te doen met het daarvoor benodigde budget. Deze plek zal ook gebruikt worden om ervaring op te doen met 'Groen Spelen'.
 - d. Voor de financiering ook mogelijkheden zoekt in de vorm van fondsen en externe subsidies.
 - e. Een budget van 25.000,- euro vast te stellen om daadwerkelijk 'Groen Spelen' te kunnen creëren. Dit budget kan worden opgebouwd uit posten voor budget voor openbare speelruimte, achterstallig onderhoud, WMO budget (daar waar bijv ook sprake is van buurtcohesie dmv een 'Groen Spelen' speelplek).